

TEZĂUR LITURGIC
7 FEBRUARIE

**VIATA
SF. CUVIOS
LUCA
DE LA STIRION**

VIETILE SFINȚILOR-02
ROMAN, 1999

VIEȚILE SPIRITUALE

PE
FEBRUARIE

Viața Cuviosului Părintelui nostru Luca, cel din Elada

(7 februarie)

Sfântul Luca era născut în părțile Eladei, din părinți veniți din insula Eghina, care este lângă marea Egee. Acolo, nesuferind dese năvăliri ale agarenilor, și-a lăsat patria sa și, mergând în hotarele grecești, s-a sălăsluit într-un sat al Eladei, în părțile Fochidei, care acum se zice Salon, numit și Castoria. Numele părinților lui erau: Ștefan și Eufrosina.

Aflându-se cuviosul în vîrstă copilărească, nimic copilăresc nu arăta în sine; ci, părea bărbat desăvîrșit cu lucrul, iubind tăcerea, liniștea și obiceiul cel cinstit. Iar ce-i mai de mirare, că la o vîrstă ca aceea a început să fie pustnic și înfrînat. Pentru că nu numai nu gusta nimic din cărnuri, dar nici lapte, brînză și ouă nu mîncea, încă nici mere și alte roduri care sînt copiilor mici mult dorite și iubite. El se hrănea numai cu pîine de orz, cu apă și cu verdețuri de grădină, iar miercurea și vinerea, pînă la apusul soarelui postea. Și aceasta este de mare mirare, că la o postire și înfrîinare ca aceasta pe nimeni nu avea învățător și povățuitor. Ci, singur se povățuia prin dumnezeiescul dar și din zi în zi sporea spre mare nevoieță, fugind de

îmbuibare și de mâncăruri de dulce, și iubind postul și ostenelile, cum și lipsa celor de nevoie, care omoară trupul. Toate cele ce altora erau iubite și bine primite, acelea erau urâte și neprimite cu totul fericitului Luca, iar cele ce altora erau grele, rău primite și nesuferite, lui îi erau ușoare, iubite și dorite.

Părinții lui, văzându-l în niște deprinderi ca acelea, neobișnuite copiilor, se minunau foarte și mai ales se mirau de pustnicia și de înfrînarea lui. Socotind că aceasta este dintr-o ușurare de minte copilărească, l-au încercat astfel: fierbînd carne și pește într-un vas, i-au pus înaintea la masă și tatăl său, luînd peștele, i-a dat fericitului Luca să-l mănînce. El, neștiind că acel pește era fiert împreună cu carnea, a început a mîncea și, cunoscînd din gust cum că peștele a fost fiert împreună cu carnea, s-a mîhnit foarte, ca și cum ar fi făcut el singur de bună voie vreo mare fărădelege. Așa se tînguia, plîngînd și suspinînd, nici pîine nu voia să mai mănînce. Apoi a petrecut într-o tînguire și foame trei zile. Atunci părinții, cunoscînd hotărîrea lui spre bine, care se trăgea nu din ușurarea minții copilărești, ci din darul lui Dumnezeu ce era într-însul, l-au lăsat după aceea să viețuiască după voia sa.

El era supus părinților săi și făcea cu sîrguință toate cele poruncite de dînșii. Uneori păștea oile ca Abel, ca Iacov și ca Moise, alteori lucra pămîntul după ce înaintase în vîrstă, iar alteori împlinea slujba casei, ostenindu-și trupul său tînăr și firea cea pătimașă omorîndu-și. Către săraci era atît de milostiv, încît cu totul se trecea cu vederea pe sine însuși. Cînd se ducea undeva de acasă la lucru, hrana ce o lua pentru sine o împărțea la cei lipsiți, iar el rămînea flămînd. Apoi chiar hainele sale cu multă osîrdie și dragoste le împărțea la aceia și de multe ori se întorcea gol acasă, pentru care lucru era dosădit de părinți, ocărît și cîteodată bătut. Uneori părinții îl lăsau să umble gol multă vreme, nedîndu-i îmbrăcăminte, ca măcar rușinîndu-se de goliciunea sa, să înceteze să-și dea hainele. Însă, îmbunătățitul tînăr nu înceta a face lucrurile milostivirii, nerușinîndu-se de goliciune pentru că goliciunea pentru săraci îi era lui ca o porfiră împărătească, iar bătaia și necinstea pentru dînșii, o socotea ca o cinste și laudă și mai mult spre facerea de bine a săracilor se sîrguia.

Odată, mergînd la țarină să semene grîu, a văzut niște săraci cerînd și le-a împărțit grîul, lăsînd foarte puțin pentru semănat. Dar Domnul răsplăti însutit milostenia făcută la săraci și acele puține semințe de grîu atît de mult le-a binecuvîntat, încît s-au îmbelșugat holdele neobișnuit; deci, venind

secerișul, mai mult grâu s-a adunat decît în anii trecuți. După acestea, Ștefan, tatăl Sfîntului Luca, a murit. Atunci fericitul Luca, lăsînd plugăria, s-a apucat de învățătură și se îndeletnicea cu gîndirea la Dumnezeu și cu rugăciunea, în care a sporit atît de mult dumnezeiescul tînar încît, înălțîndu-și spre Dumnezeu mintea, se ridica și cu trupul de la pămînt, precum a văzut cu încredințare Eufrosina, maica lui. Căci ea, văzînd odată că fiul ei nu iese din cămara lui și vrînd să știe ce face, s-a uitat în taină printr-o deschizătură și l-a văzut rugîndu-se, avînd mintea ridicată spre Dumnezeu, iar cu trupul stînd în văzduh, neatingînd pămîntul, ci ridicat în sus de un cot. Aceasta a văzut-o nu o dată, ci de două-trei ori, încît se mira foarte mult, spunînd-o și la alții cu jurămînt.

Acest fericit tînar avea dorință de mult timp să lase această lume mult tulburătoare și să se ducă la liniștea monahilor, în nevoința monahicească. Deci, prin dorință ridicîndu-se spre aceasta, s-a sculat și a ieșit din casă, neștiind nimeni. Apoi, lăsînd Elada, s-a dus în Tesalia, dar pe drum l-au prins ostașii care erau rînduiți să prindă pe robii cei fugiți de la stăpîinii lor. Aceia, văzînd pe tînarul îmbrăcat cu haine proaste și socotindu-l rob fugit, l-au prins și-l întrebau al cui rob este, unde și încotro merge. Tînarul răspundea: "Sînt rob al lui Hristos și merg pentru rugăciuni la Sfinții Părinți".

Dar aceia nu credeau cele spuse de dînsul, pentru că socoteau că-și tăinuiește înaintea lor starea lui de robie. De aceea băteau cu nemilostivire pe nevinovatul tînăr, apoi l-au închis în temniță pînă va voi să spună al cui rob este și cum a scăpat de la stăpînul său.

Dar această ispită se făcea fericitului tînăr de la urîtorul vrăjmaș, care făcea împiedicare scopului său cel bun, iar după o vreme, sfîntul a fost cunoscut de niște oameni. Aceia, mărturisind despre dînsul, l-au slobozit din legături.

Întorcîndu-se la casa sa, a răbdat cuvinte dosăditoare și de ocară de la casnici. Dar robul lui Hristos nu mai puțin a răbdat bătăile și spre Dumnezeu suspina ziua și noaptea, ca El să binevoiască a duce la bun sfîrșit scopul lui. De aceea și-a cîștigat degrab dorirea, în chipul următor: doi monahi din Roma cea veche au venit în satul acela, pe care, văzîndu-i Luca, îndată și-a adus aminte de scopul său și i s-a aprins inima de văpaia dragostei celei dumnezeiești. Vorbind cu acei monahi, i-a întrebat unde merg, iar ei au răspuns că merg la Ierusalim și s-a rugat deosebi fericitul Luca să-l ia și pe el cu dînșii și să-l facă pârtaș cinului monahicesc. Ei se fereau să-l ia, pe de o parte fiindcă era prea tînăr, avînd abia 17 ani și era neobișnuit cu calea, iar pe de altă parte fiindcă se temeau de părinții lui, ca să nu

pătimească ceva rău când se vor înștiința despre plecarea lui și când vor alerga după ei ca să-i ajungă. El le spunea că este sărac și străin, nebăgat în seamă de nimeni: deci a înduplecat pe acei monahi ca să-l ia, însă au ieșit în taină cu dînsul din sat.

Mergînd la Atena și, intrînd în biserica cea prea slăvită de acolo, a Preacuratei Fecioare Născătoare de Dumnezeu, s-au rugat și s-au odihnit în mănăstire, iar monahii, ducîndu-se la Ierusalim, au lăsat pe fericitul Luca în acea mănăstire, zicîndu-i: "Aici, o! tînărule, este potrivit locul pentru scopul tău, aici vei putea să-ți cîștigi dorirea ta și degrab, în frumoasa ceată a monahilor te vei număra". Deci, dîndu-l în seama egumenului, s-au dus. Atunci egumenul, întrebîndu-l de multe ori de unde este și de ce neam, nu putea să afle pentru că tînărul își tăinuia patria și casa sa, vrînd să nu fie știut de nimeni. Apoi egumenul, văzîndu-l cu obicei bun, blînd, smerit și ascultător, l-a îmbrăcat în mantie.

Maica lui se întrista foarte mult după dînsul, nesuferind despărțirea de iubitul său fiu, pe care-l avea ca pe o mîngîiere a văduviei sale și răcorire în necazuri. Ea plîngea după dînsul cu amar, strigînd către Dumnezeu și zicînd: "Vai mie, Doamne, Tu, martor al văduviei și al sărăciei mele. Mai întîi m-ai

mîhnit, luînd de la mine prin moarte pe soţul, cu care m-ai unit prin însoţire, iar acum m-ai aruncat în primejdiile singurătăţii, care îmi sînt mai grele decît moartea. Acum şi pe acela, pe care l-am avut ca pe o răcorire în atîtea nevoi, din ochii mei l-ai depărtat şi nu ştiu unde aş putea să văd pe singura rază a vieţii mele, căci e drept a grăi ca David: el era lumina ochilor mei şi aceasta acum nu este cu mine. Care este pricina ducerii de la noi a copilului? Oare, eu îl opream ca să nu-ţi slujească neîncetat, Stăpîne? Oare, poruncindu-i lucrurile cele de casă, l-am făcut să treacă cu vederea şi rugăciunile cele obişnuite lui? Oare, l-am învăţat să aleagă cele trupeşti mai mult decît cele duhovniceşti, cele pămînteşti decît cele cereşti şi cele vremelnice decît cele veşnice? M-am deprins de la părinţii mei ca nu numai trupului, ci şi sufletului să fiu maică, vrînd să fie desăvîrşit în fapte bune, pentru care cea mai multă vreme i-o însemnam pentru rugăciune, decît pentru slujba mea. Aceasta îmi era singura veselie, să văd pe iubitul meu fiu, deşi nu totdeauna, dar măcar uneori îmi era destul să aud de la vecini lauda bunului său obicei şi cu aceea să-mi mîngîi mîhnitul meu suflet. Nu trece cu vederea, Împărate al tuturor, lacrimile ochilor mei şi binevoieşte a-mi lumina întunericul mîhnirii mele. Aceasta vei face cînd vei da ochilor mei de maică să-şi vadă iarăşi

fiul ei iubit; atunci voi chema pe toți la aflarea fiului meu, voi spune mărirea Ta și Te voi preamări în toate zilele vieții mele".

Astfel văduva maică, în mîhnirea sa, rugîndu-se lui Dumnezeu, L-a plecat spre milă pe Cel ce este bun din fire și pentru ceea ce-L ruga a cîștigat.

Domnul, Care pe toate le orînduiește cu înțelepciune, a făcut ca egumenul mănăstirii aceleia, în care fericitul Luca se nevoia, să vadă în vis, plîngînd, pe aceea maică și să audă de la dînsa niște cuvinte ca acestea: "Pentru ce părinte ai mîhnit văduvia mea? Pentru ce ai adus rană la durerea mea? Pentru ce fără de milă mi-ai luat singura mîngîiere a văduviei mele? Pentru ce ai răpit reazemul bătrînețelor mele? Dă-mi-l degrab. Dă-mi lumina ochilor mei, dă-mi nădejdea mea, că nu voi înceta a mă apropia de Dumnezeu și Împăratul tuturor, arătînd ce strîmbătate mare sufăr". Egumenul, înfricoșîndu-se de o vedenie ca aceasta în vis, de cuvintele cele auzite, mai întîi se gîndea că este vreo nălucire deșartă și înfiorare de la diavol, dar cînd a văzut pe aceeași femeie arătîndu-i-se în vis noaptea a doua și a treia și a auzit de la dînsa aceleași cuvinte pline de mînie, a înțeles că nu este înșelăciune diavolească, ci arătare de la Dumnezeu.

Făcîndu-se ziuă, a chemat îndată pe tînărul Luca, ce era îmbrăcat în chipul monahicesc și i-a zis cu mînie: "Ascultă tu, de ce ai gîndit să tăinuiești cele privitoare la tine și n-ai vrut să spui, deși te-am întrebat cine ești și de unde? De ce ai spus că nu ai părinți, nici rudenii și cum ai îndrăznit a te apropia către chipul monahicesc și la viețuirea cu noi, fiind cu totul plin de înșelăciune și de minciună, precum mărturisește de tine chiar fapta ta? Dacă ai fi spus de la început adevărul, acum nu s-ar fi descoperit, fără voia ta, cele despre tine. Du-te de la noi și din toate hotarele atenienilor și te întoarce la aceea ce te-a născut, de către care sînt foarte dosădit, cu mare mîhnire, în trei nopți de-a rîndul".

Grăind acestea egumenul, fericitul Luca s-a înfricoșat foarte și stătea uimit, căutînd în jos și tăcînd. Din ochi îi curgeau lacrimi, nevoind să se despartă de sfînta mănăstire. Atunci, egumenul, văzîndu-i lacrimile și smerenia, s-a umilit și a început a vorbi cu blîndețe către dînsul, zicîndu-i: "Fiule, este peste putință a nu te întoarce la maica ta, în această vreme de acum. După aceea, îți va fi neoprită viețuirea în mănăstire. Te sfătuiesc așa să faci, căci precum este arătat, rugăciunea ei este foarte puternică și a îndu-plecat pe Dumnezeu și rugăciunea ta o va împiedica prea mult".

Fericitul Luca, auzind aceasta, n-a zis nimic împotriva, s-a închinat, a cerut rugăciune și binecuvântare de la egumeni. Și așa, chiar nevrînd, a ieșit din mănăstire și a plecat către maica sa, în satul Castoria. Ajungînd și intrînd în casă, a găsit pe maica sa tînguindu-se și, văzîndu-l, se umplu de bucurie. Dar nu s-a repezit îndată să-l îmbrățișeze ca o maică, ci mai întîi, viteaza femeie, temătoare de Dumnezeu, dîndu-I mulțumire Acestuia, că prin lucrarea Lui primește pe fiul cel iubit de care se lipsise, zicea: "Bine este cuvîntat Dumnezeu, Care n-a depărtat rugăciunea mea și mila Sa de la mine". Astfel, Sfîntul Luca, întorcîndu-se la maica sa prin dumnezeiască voie, îi slujea ca un fiu și a petrecut la dînsa patru luni. Apoi, arzînd cu duhul către Dumnezeu și spre viața cea bună și liniștită, a voit să se ducă iarăși la mănăstire, dar acum nu-l mai oprea maica de la scopul cel bun nici nu-l împiedica din cale, pentru că știa că fiului ei i se cade să cinstească mai mult pe Dumnezeu decît pe părinți.

Sfîntul Luca avînd în calea sa rugăciunile ei, ca pe un bun povățuitor, s-a dus la un munte de lîngă mare, care se numea Ioanipetra, unde era biserica Sfinților Doctori fără-de-arginți, Cosma și Damian și, făcîndu-și acolo o chilie mică, a început a viețui după Dumnezeu. Dar nu se poate spune cu de-amănuntul cîte osteneli a suferit acolo, nevoindu-

se și luptându-se cu diavolii și omorându-și trupul, dar și a le tăcea pe toate nu se cade, ci să spunem câte ceva din cele multe, spre a se ști ce fel de viață avea acel plăcut al lui Dumnezeu. Era la cuviosul un ucenic, care se îndoia de părintele său, socotind că își face rugăciunea cea neîncetată cu fățarnicie, pentru că el nu-l vedea îndeletnicindu-se cu nimic altceva, nici cu dumnezeieștile cărți, nici cu cuvintele părinților și-l socotea ca pe un necărturar, neînțelegînd nimic din cele dumnezeiești, ci că petrecea în somn și lenevie în toate nopțile.

Odată fiind tîrziu și cuviosul închizîndu-și ușa chilei sale, ucenicul a șezut afară lîngă ușă și, plecîndu-și capul, asculta ce face cuviosul noaptea, dacă se odihnește sau se roagă. Și a ascultat toată noaptea pînă dimineața, iar ceea ce a auzit, singur a spus astfel: "L-am auzit plecîndu-și genunchii și bătîndu-se cu capul de pămînt, la fiecare închinăciune, zicînd: "Doamne miluiește", cu căldura duhului. Apoi aprinzîndu-se mai mult cu osîrdia către Dumnezeu, făcea mai dese închinăciuni, strigînd mai cu osîrdie: "Doamne miluiește" și se ostenea pînă ce a slăbit cu trupul și s-a aruncat cu fața la pămînt, iar cu duhul nu slăbea, căci striga către Dumnezeu, rugîndu-se. Apoi, iarăși sculîndu-se, își pleca genunchii pînă în zorii dimineții și toată noaptea a petrecut-o într-o

astfel de rugăciune neîntreruptă". De atunci, încredințându-se ucenicul acela despre nevoințele părintelui său, se căia de îndoirea sa de mai înainte și spunea la alții cu jurământ despre dînsul, după mutarea sfîntului.

Dar nu numai prin privegherile de noapte, cu plecarea genun-chilor, ci și prin ostenelile din zi, se chinuia pe sine cuviosul. El își făcuse o grădină mică, în care a sădit mulți pomi și unde semăna semințe, nu pentru trebuința sa sau pentru cîștig, ci pentru osteneala trupului său, ca astfel, în toate zilele lucrînd grădina cu sudoarea feței sale, să ostenească. Rodurile cele din pomi și din semințe le împărțea la cei ce veneau la dînsul, pentru care, uneori umplînd o coșniță mare, o ducea în taină la țarinile străine ce erau aproape și astfel, cu ostenelile sale hrănea pe alții, iar el petrecea flămînd. Apoi începuseră a veni cerbii în grădina lui și a-i face supărare, mîncînd unele roduri, iar pe altele călcîndu-le cu picioarele. Sfîntul îi gonia și cînd se întorcea la chilie, cerbii îndată intrau în grădină.

Făcîndu-se aceasta de multe ori, iar sfîntul supărîndu-se, a ieșit la dînșii și a zis către unul care era mai în vîrstă, ca la o făptură pricepută și cuvîntătoare: "De ce-mi faceți supărare și ostenelile mele le pustiiți, cînd eu niciodată nu v-am mîhnit

pe voi cu nimic? Sîntem robi ai unui Domn și zidire a unui Dumnezeu. Afară de aceasta eu sînt zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și am putere peste alte zidiri, pentru că toate le-a supus Ziditorul sub picioarele omului. Deci, poruncind Dumnezeu, nu vei trece din locul acesta, ci, aici unde stai vei primi vrednica pedeapsă".

Aceasta zicînd-o sfîntul, îndată cerbul, lovindu-se ca de o săgeată, a căzut la pămînt și zăcea nemișcat, iar ceilalți fugiră toți. Apoi s-a întîmplat atunci, că umblau vînătorii prin pustie și l-au văzut de departe și, repezindu-se la cerbul care zăcea, cu bucurie-l duceau la junghiere (vînatul cel neașteptat). Cuviosul, mîhnin du-se pentru cerb, a zis către dînșii: "Fraților, de nici un folos nu vă este vouă cerbul acesta pentru că nu voi v-ați ostenit, nici l-ați vînat, ci ați venit la el fiind deja vînat; voi voiți să-l înjunghiați, pe cînd se cade mai bine a-l milui, căci a căzut și zace jos". Acestea auzind, vînătorii au lăsat cerbul, mirîndu-se de milostivirea sfîntului, iar el, făcînd rugăciune, l-a eliberat în pustie, întreg și sănătos.

Astfel Cuviosul părintele nostru Luca, aflîndu-se desăvîrșit monah cu viața, nu era încă îmbrăcat în chipul monahicesc cel desăvîrșit. De aceea, foarte mult dorea a se ruga lui Dumnezeu cu osîrdie ca să-l învrednicească sfîntului și îngerescului chip.

Deci, fiind auzit, și-a câștigat dorirea, pentru că veniseră la dînsul doi monahi bătrîni, cinstiți cu căruntețile și cu sfîntă podoabă, care spuneau că merg la Roma cea veche. Aceia, făcînd rugăciuni, au îmbrăcat pe Cuviosul Luca în chipul îngeresc cel desăvîrșit al monahilor și, învățîndu-l multe, s-au dus. Neavînd Luca să le dea ceva pe drum, fiind cu totul sărac cu trupul și cu duhul, neavînd nici cele trebuincioase spre hrană, îi petrecea pe ei, hrănindu-se de la dînșii duhovnicește, din cuvintele cele folositoare.

Mergînd ei la malul mării, ședeau să se odihnească și acum voiau să se despartă de Cuviosul Luca, dîndu-i sărutarea întru Domnul. Pe cînd ședeau ei, iată deodată a sărit un pește din mare și a căzut pe mal înaintea picioarelor lor, apoi și un altul; și amîndoi se tăvăleau ca și cum se dădeau gata în mîinile monahilor. Aceasta s-a făcut cu rugăciunile Sfîntului Luca, pentru că el, neavînd hrana cea trebuincioasă pentru făcătorii săi de bine, s-a rugat lui Dumnezeu, purtătorului de grijă a toate, prin tănuita sa rugăciune din inimă, ca să le trimită hrană în cale. Și, Cel ce trimitea cîndva lui Ilie, prin corb, pîine și carne, Acela a trimis peștii din apele mării, acestor cuvioși părinți. Ei, luînd amîndoi peștii, au mulțumit lui Dumnezeu, Celui ce-și deschide mîna Sa și satură pe tot cel viu, de bună voie.

Părintele nostru Luca, luînd chipul cel desăvîrșit al călugăriei, a început viața cea mai desăvîrșită. Pentru că a început a se nevoi mai mult ca înainte, adăugînd osteneli și postire, cu lacrimi și cu privegheri de toată noaptea. Hrana lui era pîine de orz, iar uneori verdețuri crude și băutura era apa. Somn avea foarte puțin, pentru că era în chilia sa o groapă săpată în pămînt, în chipul mormîntului. Aceasta o făcuse spre cea de-a pururea pomenire de moarte. Cînd era nevoie în vreo noapte să doarmă, se așeza în groapa aceea, ca și cum era îngropat, și, odihnindu-se puțin, îndată se scula la rugăciune, zicînd cuvîntul lui David: *Apucat-am înainte fără de vreme și am strigat. Și iarăși: Apucat-au înainte ochii mei spre dimineată, ca să cugete la cuvintele Tale.*

Astfel petrecînd, a străbătut vestea despre viața lui cea îmbunătățită, printre locuitorii cei din jur; și începură a veni la dînsul popoarele. Odinioară au venit la el doi frați, spunîndu-i că tatăl lor, înaintea sfîrșitului vieții sale, a ascuns undeva, în pămînt, aurul și argintul și banii pe care-i avea și murind nu le-a spus locul în care a ascuns comoara; deci, ziceau ei: "Ne rugăm ție, roagă-te lui Dumnezeu să ne arate comoara, ca să nu avem în toate zilele între noi gîlceavă, pentru că, fiind frați, avem bănuială unul asupra altuia cum că a furat părinteasca comoară și a tăinuit-o la sine". Deci, fă

cu rugăciunile tale ca vrajba dintre noi să se curme, iar prin comoara cea arătată să se acopere sărăcia și lipsa noastră". Cuviosul se lepăda și-i alunga de la sine, spunînd că nu este nevoie să se roage pentru acestea lui Dumnezeu. Dar aceia, venind adeseori, îl supărau prin rugăciuni și l-au înduplecat spre milostivire. Sfîntul, rugîndu-se pentru dînșii către atotvăzătorul Dumnezeu și înștiințîndu-se prin descoperire, le-a spus pe nume acel loc în care tatăl lor pusese comoara. Ei, ducîndu-se, au săpat la locul cu pricina și au aflat într-însul aurul și argintul cel părintesc, după cuvîntul sfîntului, și vestiră acea minune în toate satele din jur.

Diavolul cel urîtor de bine, deși totdeauna era biruit de acest viteaz ostaș al lui Hristos, se ispitea încă să ridice război asupra lui și, vrînd să-i facă supărare și împiedicare, a scornit prin meșteșugurile sale un lucru ca acesta: De la un sat de aproape, prin îndemnarea vicleanului, au venit trei femei plîngînd care, căzînd la picioarele lui, și-au mărturisit păcatele lor cele grele, rugîndu-l pe sfîntul să le tămăduiască sufletele cu sfatul cel bun și prin rugăciunea sa. El se întorcea de la dînsele și se lepăda cu totul, trimițîndu-le la preoți, el nefiind preot, ci monah nesfințit; însă, chiar nevrînd el să le asculte, i s-au umplut urechile de povestirile cele rele ale păcatelor femeilor.

Ducîndu-se ele, îndată, vrăjmaşul care săgeată la inimă pe cei drepti, a căzut asupra sfîntului prin gînduri necurate şi a ridicat războiul păcatelor în mădularele lui cele chinuite. Dar sfîntul, înţelegînd meşteşugul diavolului, s-a înarmat împotriva lui cu arma rugăciunii, stînd trei zile la un loc, şi a biruit războiul aceuia. Apoi, prin ploaie de lacrimi, a stins văpaia cea cumplită a poftelor şi a sfărîmat capul şarpelui cu ajutorul lui Dumnezeu.

După rugăciunea cea de trei zile, slăbindu-i desăvîrşit trupul, a adormit puţin şi a văzut în vis, stînd înaintea lui, îngerul, în chip de tînăr frumos, ţinînd în mîini o undiţă pe care a aruncat-o în gura lui, şi i s-a părut fericitului Luca că a înghiţit undiţa şi că a ajuns pînă la cele dinlăuntru ale lui. După aceasta, tînărul ce i se arătase a scos undiţa dintr-însul şi a tras o parte de trup însă sîngerată, pe care a aruncat-o şi a zis: "Îndrăzneşte şi nu te teme". Deşteptîndu-se îndată din somn, a cunoscut că l-a izbăvit Domnul de patima cea trupească a păcatului şi mulţumea Mîntuitorului, Izbăvitorul său.

Apoi, s-a dat cuviosului de la Domnul şi darul proorociei, pentru curăţia vieţii lui, şi spunea mai înainte cele ce avea să fie. Aşa a spus mai înainte despre năvălirea oştilor bulgăreşti asupra stăpînirii greceşti şi s-a împlinit aceasta la vreme, precum

mai pe urmă va arăta cuvîntul; chiar și tainele omenești mai înainte le vedea. Cuviosul avea o soră, anume Cali, nu numai după trup, ci și după duh, pentru că urma cu viața fratelui său, în feciorie și curăție și în nevoințele monahicești. Aceea adeseori venea de la mănăstirea sa la fratele ei cu ale sale ascultătoare, și-i slujeau la orice trebuință. Uneori îi lucra grădina, sădind și curățind verdețurile.

Odată cuviosul a zis către dînsa și către cele ce erau cu ea: "Vine la noi un om purtînd în spate o sarcină mare și grea, mult ostenindu-se". Acestea zicîndu-le, le-a lăsat și s-a dus în munte. Dar ele n-au înțeles cele zise și, mirîndu-se, cugetau la acele cuvinte pe care le-a spus cuviosul. Și iată, după puțin timp a venit un om, neavînd nici o sarcină și întrebă despre cuviosul, zicînd: "Unde este Sfîntul Luca, căci am cu dînsul o neapărată trebuință." Sora sfîntului a răspuns acelui om: "Nu este acum aici, s-a dus în pustie; iar de vei voi să-l vezi, să aștepti pînă va veni". Omul acela a zis: "Nu mă voi duce pînă ce nu-l voi vedea". Și a stătea lîngă chilie șapte zile, așteptîndu-l pe sfînt. Trecînd și ziua a șaptea, a venit și sfîntul din munte și, văzînd pe acel om, îndată, căutînd cu mînie, a zis către el: "La ce ai venit în pustia aceasta? De ce ai lăsat cetățile și ai venit în munți? Pentru ce, defăimînd pe păstorii și pe preoții bisericești, ai

alergat la noi, necărturarii și cum ai îndrăznit a veni înaintea ochilor noștri, netemându-te de pedeapsa lui Dumnezeu, fiind plin de nenumărate fărădelegi?"

După niște cuvinte ca acelea ale sfântului, omul, fiind înfricoșat, vărsa lacrimi și nu putea să grăiască nici un cuvânt de frică. Și i-a zis iarăși sfântul: "De ce taci, nemărturisind faptele tale și nu-ți arăți uciderile și fărădelegile pe care le-ai făcut, ca să milostivești măcar, cât de cât, pe Dumnezeu?" Atunci, omul acela, abia putînd să grăiască cîte ceva de multă plîngere și oftare, a început a zice: "Ce voiești mai mult să-ți spun, o! dumnezeiescule om, de vreme ce prin dumnezeiescul dar, care locuiește în tine, singur mai înainte de mărturisirea mea ai spus păcatul meu cel greu? Pentru că nu este ascunsă înaintea ta fapta ce am făcut în taină. Însă ceea ce-mi poruncești voi face și voi spune la arătare fărădelegea mea". Și a început a spune înaintea tuturor, cu de-amănuntul, cum, unde și pentru ce pricină a ucis pe prietenul său în cale și mărturisea aceea cu mare tînguire și smerenie, căzînd la picioarele sfântului și rugîndu-se să nu-l lase să piară în cursele diavolului. Iar sfântul, mult învățîndu-l, l-a slobozit, poruncindu-i să meargă la preoți.

Aceasta s-a spus spre încredințarea faptului că vedea mai înainte și greșelile omenești cele tănuite. Dar și alta, asemenea cu aceea, trebuie să se spună. Un cîrmaci, Dimitrie, adeseori stînd cu corabia sa la malul ce nu era departe de chilia sfîntului, s-a cunoscut cu dînsul, învrednicindu-se de sfintele sale rugăciuni și îndulcindu-se de învățătura lui. Odată, sosind la mal și voind, după obicei, să meargă la sfîntul, a gîndit să nu vină la dînsul cu mîinile goale, ci să-i aducă ceva, pentru că prindea uneori pește în limanul acela. Deci el, cu corăbierii care erau cu dînsul, a aruncat undițele, dar nu a prins pește deloc, ci toată ziua s-a ostenit în zadar.

Fiind tîrziu, și-a adus aminte de numele Cuviosului Luca și în numele lui a aruncat undița. Atunci, îndată a prins un pește mare, pe care l-a scos încet și iarăși a aruncat undița a doua oară, în numele sfîntului și a prins îndată alt pește, asemenea cu cel dintîi, dar ceva mai mic. Mergînd la sfînt, a luat peștele cel mai mic, iar pe cel mai mare l-a ținut la el. Sfîntul, fiind mai înainte-văzător, a cunoscut ce făcuse, însă a primit cu dragoste pe oaspete și darul adus. Apoi, vorbind cu dînsul, a pomenit cum Anania a greșit lui Dumnezeu, tănuind din prețul ce a luat pe țarină și cum nu a ascuns de Sfîntul Apostol Petru fapta cea tănuită.

Auzind acestea, cîrmaciul a cunoscut că pentru el a adus cuvîntul acela, fiindcă a tăinuit peștele cel mai mare și s-a umplut de spaimă pentru mai înainte-vederea fericitului părinte. Rușinîndu-se de vădirea greșelii sale, a căzut la picioarele lui, mărturisindu-i păcatul, căindu-se și cerînd iertare. El, învățîndu-l cu blîndețe, i-a dat iertare, însă peștele cel adus i-a poruncit ucenicului ca, fierbîndu-l, să-l pună înaintea fraților care veniseră atunci la dînsul, pentru că el nu mîncea pește. De multe ori, cuviosul vedea mai înainte chiar pe cei ce voiau să vină la dînsul și înainte spunea ucenicului său, poruncindu-i să pregătească pentru ei fiertură și pîine.

Cuviosul, petrecînd în muntele acela șapte ani, a venit năvălirea războiului bulgăresc asupra grecilor, despre care cuviosul a proorocit mai înainte. Atunci oamenii fugeau unii în cetăți și întăriri, iar alții în ostrovul Elveului și în Peloponez. Însă Cuviosul Luca, lăsînd muntele, s-a urcat pe corabie și a mers în Corint.

Auzind despre un stîlpnic oarecare din Patre, a mers la el și a stat zece ani, slujindu-i cu toată osîrdia și supunerea, ca un fiu tatălui său. Pe acel stîlpnic îl vorbea de rău un oarecare preot, atrăgînd și pe alții, hulind și clevetind pe dreptul bărbat. Fiind acolo Cuviosul Luca și auzind vorbele

mincinoase ale lui față de nevinovăția părintelui, se împotrivea foarte tare. Preotul, fiind aspru din fire, a lovit peste obraz pe Sfântul Luca și îndată, pe cel ce-a lovit, l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu, căci, deodată a căzut la pământ, îndrăcindu-se și rămânând așa pînă la sfîrșitul său, dîndu-se satanei spre chinuire, ca măcar duhul să se mîntuiască. După zece ani s-a întors cuviosul în patria sa, Elada, și s-a sălășluit la locul său cel dintîi, în muntele Ioaniptra.

S-a întîmplat odată că trecea pe acolo episcopul Corintului, ducîndu-se la Constantinopol, și se odihnea în apropiere de chilia sfîntului, despre care, cuviosul înștiințîndu-se mai înainte, a mers să se închine lui, dîndu-i daruri din ostanelile sale: poame, verdețuri și rădăcini de grădină. Apoi a mers episcopul să vadă chilia lui Luca și, văzîndu-i petrecerea cea liniștită, grădina și lucrarea cuviosului s-a minunat. Episcopul a voit ca să-i dea milostenie, poruncind bărbaților cinstiți, care merseseră cu el, ca fiecare să dea cîțiva bani, punînd și el aur, așa că strînsese destulă milostenie pentru sfînt. Dar acesta n-a voit să primească, zicînd: "Nu caut aur stăpîne sfînte, ci sfintele tale rugăciuni și învățături. Nu-mi trebuie mie aur, deoarece am ales sărăcia și petrecerea aceasta, ci dă-mi ceea ce doresc: să mă înveți postul, ca să mă pot mîntui".

Episcopul, mîhnindu-se și socotindu-se defăimat, a zis către cuvios: "De ce lepezi milostenia noastră și pe noi cei ce o dăm? Căci și eu sînt creștin credincios, deși sînt episcop păcătos și ne-vrednic. Pentru ce, vrînd să urmezi în toate lui Hristos, într-aceasta nu-i urmezi Lui? Căci și El de la cei drept-credincioși primea milostenie și tot ce i se da. Deci și tu, deși nu-ți trebuie banii ce ți se dă, primește-i și dă-i la cei ce au trebuință. Dacă socotești că este lucru netrebnic facerea de bine către săraci, apoi lepezi amîndouă acestea: adică cele trebuincioase săracilor și mîntuirea celor ce fac milostenie. Pentru că săracul, neluînd milostenie, de unde-și va cîștiga cele trebuincioase? Iar noi, nedînd milostenie, nu ne vom mîntui". La aceste vorbe ale episcopului plecîndu-se cuviosul, a luat milostenia, însă nu multă, ci puțină. Episcopul dîndu-i binecuvîntare, s-a dus în calea sa.

Cuviosul Luca avea obiceiul să se suie la Duminica Floriilor pe vîrfurile muntelui, ducînd în mîini crucea și cîntînd Doamne miluiește. Așa odată, suindu-se, iarăși după obicei, o viperă ieșind din cuibul său, prin diavoleasca îndemnare, l-a mușcat pe sfînt de degetul cel mare de la picior. El, plecîndu-se, a luat vipera și, smulgînd-o, a zis către dînsa: "Nici tu să nu mă vatămi pe mine, nici eu pe tine, ci să mergem fiecare pe calea sa, deoarece sîntem ai

unui Ziditor și nu putem să facem orice, nevrînd Ziditorul nostru". Și s-a dus vipera în peștera sa, iar sfîntul s-a suit în munte, neavînd nici cea mai mică vătămare din mușcarea viperei.

Un comite, mai mare peste visteriile împărătești, a fost trimis de către împărat în părțile Africii și, ajungînd în Corint, avea mulțime de aur împărătesc. Noaptea, însă, fiind acolo furțișag, s-a luat tot aurul împărătesc. Făcîndu-se cercetare, mulți erau întrebați și torturați, dar nu se găsea aurul, iar comitele acela era tare mîhnit. Mergînd cetățenii cei mai cinstiți la el, nu puteau să-l mîngîie, căci fiind necăjit de pierderea banilor, deznădăjduia și-și temea viața de mînia împărătească. Atunci, un oarecare din cei din mijloc, a zis: "Nimeni nu poate să arate aurul cel furat fără numai Luca monahul, prin care Dumnezeu face multe minuni". Acestea auzind, ceilalți ziseră: "Cu adevărat, așa este". Deci vorbeau de el lăudîndu-i viața cea îmbunătățită și dumnezeiasca vedere.

Comitele, auzind de aceasta, a trimis cu nădejde la sfînt rugăminte, zicînd: "Urmează Aceluia Care nu S-a lepădat a Se pogori din cer pentru mîntuirea oamenilor și vino puțin în cetate ca să cercetezi pe cei cuprinși de un mare necaz". Sfîntul, la început nu voia să meargă, fugind de slava deșartă și de

cinstea omenească, dar de milă pentru cei mulți, care fără de vină pătimeau pentru aurul cel furat, a mers. Fiind întâmpinat de comite și de cetățeni cu cinste, a poruncit ca mai întâi să pregătească masă, zicînd către comite: "Să dăm mai întâi datoria pîntecelui și să ne veselim întru slava lui Dumnezeu, că puternic este Cel ce ne adapă pe noi cu vinul umilinței, Acela să ne dea și paharul bucuriei, cu iubirea de oameni".

Șezînd ei și ospătîndu-se, apoi săturîndu-și sufletul cu folositoarele cuvinte ale sfîntului mai mult decît corpul cu bucatele, uitîndu-se sfîntul spre unul ce sta înaintea și sluja, spunîndu-i pe nume, l-a chemat la dînsul și i-a zis: "Pentru ce ai adus stăpînului tău acea primejdie mare, îndrăznind a fura împărătescul aur? Mergi degrab și adu aici aurul pe care l-ai ascuns în pămînt, de vrei să te învrednicești de milostivire și de iertăciune". Auzind, acela sta tăcut și, tremurînd, neputînd să grăiască nici un cuvînt împotriva, căci și conștiința îl mustra, apoi, căzînd la pămînt, a apucat picioarele sfîntului, mărturisind că este adevărat lucrul acesta și, cerînd iertăciune cu lacrimi, a cîștigat-o, pentru că sfîntul voia ca nu numai să-i vădească rana păcatului, dar să o și tămăduiască. Îndată, furul acela ducîndu-se, s-a întors degrab, aducînd tot aurul pe care îl furase și l-a pus înaintea tuturor. Atunci s-a pricinuit

bucurie comitelui și celor ce erau cu el, pentru eliberarea celor ce erau năpăstuiți pe nedrept. Atunci diavolul cel ce născocise furțișagul a fost rușinat, iar tâlharul a fost iertat și toți preamăreau pe Hristos Dumnezeu. Sfântul, umilindu-se, nu lua în seamă slava ce i se făcea de oameni, ci pe aceea dînd-o lui Dumnezeu, s-a întors la locul său.

După cîtăva vreme, s-a dus la mănăstirea care era lîngă cetatea Teba, ca să cerceteze acolo pe egumenul Antonie, pentru că Luca Cuviosul avea obicei să se ducă la bărbații cei însuflați de Dumnezeu și să vorbească cu dînșii despre folosul sufletesc. Fiind el la egumenul Antonie, s-a întîmplat în acea vreme de s-a îmbolnăvit de moarte fiul unuia din cei mai de frunte cetățeni ai Tebei. Și auzind cetățeanul acela de Cuviosul Luca, că a venit în mănăstirea lor, s-a sculat îndată și alergînd, a căzut la picioarele sfîntului și se ruga cu lacrimi să meargă în casa lui, să cerceteze pe copilul cel bolnav care era aproape să moară; căci avea credință că prin cercetarea sfîntului se va însănătoși bolnavul. Dar sfîntul, fiind smerit, se lepăda, zicînd: ce sînt eu și ce vedeți voi de vă amăgiți de o părere ca aceasta despre mine? Pentru că unul este doctorul sufletelor și al trupurilor, Care poate și din moarte să ne izbăvească. El este Ziditorul nostru, Dumnezeu, iar omul păcătos nu poate să facă nicidecum un lucru

ca acesta". Și s-a dus cetățeanul acesta mîhnit, tînguindu-se și deznădăjduindu-se de viața fiului.

După ce s-a înserat, vorbind egumenul deosebit cu cuviosul, a zis către cel dintîi: "N-am făcut bine, precum mi se pare, cinstite părinte, necercetînd pe cel bolnav și nemîngîind pe cel întristat; deci cu dreptate vom auzi și noi cuvîntul lui

Hristos: *Bolnav am fost și nu m-ați cercetat.* Grăit-a Sfîntul Luca: "Dar a tămădui pe cei bolnavi este puterea lui Dumnezeu și a mîngîia pe cei întristați se cade numai acelor care au cuvînt și înțelepciune în gurile lor, iar eu sînt departe de cea dintîi și de cea de-a doua sînt lipsit cu totul, fiind neînvățat. Dacă vei voi și dacă vei socoti că este lucru plăcut lui Dumnezeu să mergi tu mai întîi și să-mi fii povățuitor, iar eu să-ți urmez, așa voi face".

Atunci s-au sculat amîndoi îndată și au ajuns seara tîrziu și, intrînd în casa cetățeanului aceluia, au găsit pe copil mai mult mort, așteptînd sfîrșitul. Tatăl copilului și slugile cădeau înaintea sfîntului și-l rugau lăcrămînd să se roage lui Dumnezeu pentru fiul lui, care se sfîrșea, ca să-l întoarcă de la moarte. Cuviosul, fiind rugat de omul acela și de către egumenul Antonie, și-a ridicat mîinile în sus și s-a rugat. Apoi, sfîrșind rugăciunea, s-a întors la mănăstire și, ivindu-se zorile, s-a dus degrabă la

muntele său, fugind de slava omenească. Deci, făcându-se ziuă, egumenul Antonie a trimis slujitorul său în cetate să afle ce face copilul bolnav și dacă a fost ascultată rugăciunea Cuviosului Luca. Slujitorul, nezăbovind, s-a întors îndată, spunând egumenului un lucru de mirare: copilul care în acea noapte era să se sfârșească, l-a întâmpinat călare pe cal, mergînd de acasă la baie, să se spele. Auzind acestea, egumenul Antonie s-a mirat și a preamărit pe Dumnezeu.

Apoi mulți supărau pe Cuviosul Luca, venind la dînsul pentru folos, tulburîndu-i liniștea. De aceea a voit să se ducă de acolo în locuri mai liniștite, dar, mai întîrziind împlinirea gîndului său, a trimis pe ucenicul său, Gherman, în Corint, la un bărbat iscusit și de Dumnezeu insuflat, anume Teofilact, cerînd sfat folositor de la dînsul, dacă este bine să mai petreacă în muntele Ioaniptra și să rabde supărare de la cei ce veneau sau să se ducă aiurea, în alt loc, neștiut. Teofilact i-a trimis sfatul care odată i s-a dat din cer marelui Sfînt Arsenie: "Fugi de oameni și te vei mîntui".

Cuviosul Luca, primind cu bucurie sfatul acela, a plecat de acolo cu ucenicul său și s-a dus de s-a sălăsluit într-un loc pustiu, aproape de mare, care se numea Calamie. Acolo petrecea, avînd hrană din osteneala mîinilor sale, pentru că săpa pămîntul,

semăna semințe, le măcina în rîșniță și făcea pîine. Odată, plutind corăbierii pe acolo, aproape de chilia cuviosului și mergînd într-însa, nu găsiră pe nimeni, sfîntul și ucenicul fiind duși undeva. Apoi, văzînd piatra de rîșniță, au luat-o și au dus-o în corabie. Cînd a venit cuviosul în chilie și a văzut că nu este piatra, a alergat la corăbieri, cerînd să-i dea piatra, deoarece nu are cu ce să-și macine grîul, iar ei se jurau că nu au luat-o. Sfîntul le-a zis: "Dacă nu ați luat-o, mergeți în pace, iar celui ce a luat-o, să-i răsplătească Dumnezeu cum voiește". Zicînd acestea, a plecat de la dînșii și îndată a căzut mort cel ce luase piatra. Corăbierii s-au înspăimîntat și, venind, au dat piatra înapoi, apoi i-au cerut iertare. Sfîntul s-a mîhnit de moartea aceluia și a plîns pentru dînsul multe zile.

Petrecînd cuviosul în acel loc trei ani, a avut loc năvălirea agarenilor asupra părților din Atica. Atunci s-a mutat sfîntul într-un oarecare ostrov, pustiu și fără apă, care se numea Ampia, în care răbda de foame și de sete, de multe ori. De acolo a trecut într-un loc frumos, care se numea Sotirie, de unde, izgonind pe diavol, care prin nălucire voise să-l înfricoșeze, a petrecut acolo pînă la fericitul său sfîrșit. S-au adunat în acel, la dînsul, frați și s-a întemeiat o mică mănăstire, iar mai marele curții atenienilor, care se numea Crinet, avînd dragoste către cuviosul, a zidit în mănăstirea

aceea o biserică, în numele marei mucenițe Varvara.

Acolo petrecea sfântul în post și rugăciuni neîncetate, slujind lui Dumnezeu, ajutând oamenilor la sufleteasca mîntuire, ca și la trupeasca sănătate, căci folosea sufletelor cu cuvîntul și cu viața, iar cu rugăciunea tămăduia bolile cele trupesti. Pe un monah Grigorie, care bolea totdeauna de stomac, l-a tămăduit cu cuvîntul. Pe o femeie cinstită, din Teba, care era cuprinsă de lungă și cumplită boală și deznădăjduită de doctori, a trimis la dînsa pe ucenicul său, Pangratie, s-o ungă cu untdelemn sfînt și a adus-o îndată la sănătatea cea desăvîrșită. Astfel el tămăduia toate bolile grabnic și spunea multora cele ce aveau să fie mai înainte. Petrecînd în locul acela șapte ani, s-a apropiat de sfîrșit. Dar mai înainte de sfîrșitul lui, s-a întîmplat lucrul acesta:

Unul din ucenicii săi, Teodosie, avea un frate, care se chema Filip și era mirean, avînd dregătoria de spătar. Filip a voit să vină la cuviosul, pe de o parte ca să cerceteze despre fratele său, iar pe de alta, ca să-l vadă pe Cuviosul Luca, de care auzise multe lucruri prea slăvite. Cuviosul, văzînd mai înainte venirea lui, a zis către Teodosie: "Gătește frate cele ce sînt trebuitoare pentru o cină bună,

pentru că vine fratele tău pe la noi". Iar Teodosie, mirat și bucuros, pregătea cu sîrguință cele de mîncare și ieșea afară în poartă adeseori, privind în cale și așteptînd venirea fratelui său.

Făcîndu-se seară, a venit Filip aducînd multe pentru hrană, și a fost primit de către sfîntul cu dragoste. Apoi au cinat toți împreună, mîncînd și bînd cele puse înainte în slava lui Dumnezeu. Numai atunci a mîncat și a băut cuviosul mai mult decît îi era obiceiul - dar aceasta a făcut-o pentru ospătarea lui Filip, iar după cină și după obișnuitele rugăciuni spre somn, Filip, culcîndu-se să se odihnească, se tulbura cu gîndul despre cuviosul, zicînd în sine: "Fățarnic este bătrînul acesta, pentru că mănîncă și bea mult și mi se pare că-și preface pustnicia și sfințenia".

Adormit Filip, a văzut în somn doi tineri prea luminoși, căutînd cu ochi aspri spre dînsul și arătîndu-i fața mînioasă, apoi cu asprime zicîndu-i: "De ce gîndești nedrept despre cuviosul? Pentru ce osîndești pe cel nevinovat și sfînt? Ridică-ți ochii tu, care vezi cele pămîntești, și privește de cîtă cinste s-a învrednicit de la Dumnezeu acela care după a ta părere este fățarnic și înșelător". Căutînd Filip, a văzut un loc slăvit, așternut cu porfiră, și pe dînsul stînd Cuviosul Luca, strălucind în multă slavă, ca soarele și, deșteptîndu-se, s-a spăimîntat

și aceasta a spus-o lui Teodosie, fratele său după trup, precum și altor monahi. Și mărturisindu-și păcatul său, a cerut iertare și s-a dus cu mare folos.

Cuviosul, văzîndu-și mai înainte ducerea sa către Dumnezeu, a mers să cerceteze pe toți părinții care erau în pustia aceea și i-a sărutat cu cea după urmă sărutare, zicîndu-le: "Rugați-vă pentru mine fraților, rugați-vă Stăpînului Hristos, pentru că nu se știe dacă ne vom mai vedea sau nu". Și astfel, înconjurînd pe toți, s-a închis în chilia sa și se pregătea mai înainte de moarte. Apoi a început a boli cu trupul, înaintea sfîrșitului său cu opt zile, iar Grigorie preotul ședea lîngă dînsul și l-a întrebat: "Ce poruncești pentru a ta îngropare? Unde vrei să se așeze trupul tău?" El a răspuns: "Legînd de picioare trupul meu, să-l aruncați în prăpastie, că deși altora sînt netrebnic, fiarelor le voi fi trebuitor pentru mîncare". Preotul însă îl ruga mult pe sfînt ca în alt chip să poruncească pentru al său trup și să-și hotărască locul pentru îngroparea sa. După un ceas, sfîntul a zis: "În locul acesta pe care zac să mă îngropi, căci Dumnezeu voiește să preamărească locul acesta, întru slava numelui Său celui Sfînt".

Acestea zicînd, la apusul soarelui și-a ridicat ochii în sus și a zis: "În mîinile Tale, Doamne, dau duhul

meu". Apoi a adormit cu somnul vremelnice morți, în șapte zile ale lunii Februarie.

Sfântul lui suflet s-a dus către Dumnezeu în viața cea fără de moarte. Iar a doua zi s-au adunat toți monahii și mirenii cei de prinprejur și s-a făcut adunare mare de popor. Atunci, plângând toți pentru lipsirea unui luminător al lumii ca acesta, l-au îngropat cu cinste la locul în care a poruncit, adică în chilia lui, în care s-a nevoit. După șase luni, unui monah oarecare, Cosma famenul, din părțile Paflagoniei, mergând în Italia, i s-a arătat în somn o poruncă dumnezeiască: să meargă la locul unde s-a odihnit Cuviosul Luca și lângă mormântul aceluia să petreacă. Venind Cosma, a scos racla din pământ cu moaștele cuviosului cele nestricate și, punând-o deasupra mormântului, a îngrădit-o frumos cu scînduri, iar chilia aceea a prefăcut-o în biserică, unde se făceau minuni de la sfintele lui moaște, pentru că a izvorît mir cu bună mireasmă. Șchiopii se vindecau, orbii se luminau, leproșii se curățeau și diavolii se goneau cu rugăciunile Cuviosului Luca și prin puterea Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine slavă, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, în veci. Amin.

